

tirler. Dava konusu kuralda öngörüldüğü gibi bir işçinin üyesi olduğu sendikadan çekilebilmek için notere kadar gitmek, orada kimliğini kanıtlayıp imzasını onaylatmak ve bu yüzden işinden uzak kalarak bir takım giderlere katlanmak zorunda bırakılması ülkenin bugün içinde bulunduğu yaşam koşulları altında, değişik 46. maddede sözü edilen, üyelikten ayrılma hakkının kullanılmasında uygulanacak biçim ve yöntemlerin kanunda gösterilmesinin çok ötesinde, ereği kat kat aşan, birçok kimselerin istemedikleri sendikalarda zorla kalmalarına yol açacak bir düzenlemedir ve bu niteliğiyle «üyelikten serbestçe ayrılma» hakkının özüne dokunmaktadır. Çoğunluk görüşünde belirtildiği gibi bu koşullardan doğabilecek aksama ve sakıncaların yasama yoluyla giderilmesi olanacağının bulunuşu hükmün bugünkü durumuyla Anayasa'ya aykırılığını ortadan kaldırmaz. Çünkü kanun kurallarındaki Anayasa'ya aykırılıkların giderilmesinde de yollardan birisi tabiatıyla yasama yoludur; ancak böyle bir kuralın, yürürlükte kaldıkça Anayasa'ya aykırılığını koruyup sürdüreceği de ortadadır.

274 sayılı Kanunun 1317 sayılı Kanunla değişik 6. maddesinin birinci fıkrasının, Anayasa'nın değişik 46. ve değişik 11. maddelerine aykırılığı dolayısıyla, iptali gerekir. 1970/47-1972/4 sayılı, 9/2/1972 günlü kararın bu hükmün Anayasa'ya aykırı olmadığına ilişkin bölümüne yukarıda yazılı gerekçe ile karşıyım.

Üye
Avni Givda

Yukarıdaki karşıoy yazısının II sayılı bölümüne katılıyorum.

Üye
Ahmet Akar

KARŞIOY YAZISI

Sözlü açıklama hakkında karşıoy :

Dosya tekemmül etmiş gerekli bütün bilgiler toplanmış olduğundan, dava konusunda sözlü açıklama, işi geciktireceğinden dinlenmesine lüzum olmadığı reyindeyim.

Üye
Şahap Arıç

KARŞIOY YAZISI

Kararın 2. bendine, Mahkememizin 1970/48 esas, 1972/3 karar sayılı, 8 ve 9 Şubat 1972 günlü kararı için yazdığım karşıoy yazısının 3. bendinde gösterilen gerekçeye dayanarak katılmıyorum.

Üye
Recai Seçkin

KARŞIOY YAZISI

274 sayılı Sendikalar Kanununun 1317 sayılı Kanunla değişik 6. maddesinin birinci fıkrasındaki (Çekilme, noter huzurunda münferiden kimliğin tespiti ve istifa edecek kişinin imzasının tasdiki ile olur.) hükmü Anayasa'ya aykırı olduğundan iptal edilmelidir.

Konuya ilişkin düşüncelerin, 8, 9 Şubat 1972 günlü ve 1970/48 1972/3 sayılı Anayasa Mahkemesi kararına ilişkin karşıoy yazımın 2 No. lu bendinde açıklanmıştır.

Aynı gerekçelerle yukarıki kararın 2 No. lu bendine karşıyım.

Üye
Muhittin Gürün

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Kararı

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Başkanlığından :

E. No : 1970/9 Özü : İtalya Üniversitelerinden mezuniyet
K. No : 1972/8 diplomasıyla birlikte alınan diplomaların bir doktora diploması olarak kabul olunamayacağı Hk.

İÇTİHA TLAR I BİRLEŞTİRME KURULU KARARI

İtalyan Üniversitelerinde yapılan yüksek öğrenim süresi sonunda ve bu yüksek öğrenim diplomasıyla birlikte istihsal olunan doktora diplomalarının kabul edilip edilmeyeceği konusunda Danıştay 6 ncı Dairesi ile 12 nci Dairesi kararları arasında çelişki bulunduğundan bahisle bu konudaki aykırılığın 521 sayılı Danıştay Kanununun 45 inci maddesine göre içtihatların birleştirilmesi yoluyla giderilmesinin bir ilgili tarafından istenilmesi ve işin Birinci Başkanlıkça İçtihatları Birleştirme Kuruluna sevk edilmesi üzerine konu ile ilgili kararlar, Başkanunsözcüsünün bu husustaki düşüncesi ve raportör üye tarafından tanzim olunan rapor ve ilgili yasa hükümleri incelenip gereği içtihatları birleştirme kurulunca görüşülüp düşünüldü.

İçtihatların birleştirilmesini gerektiren söz konusu kararlar :

1 — 6 ncı Dairenin 21/1/1958 gün ve 1957/3741 esas ve 1958/243 sayılı kararıyla ilgili dosyada davacı, Floransa Üniversitesi Ziraat Fakültesinden «Ziraat İlimler Doktorası» nıda yapmak suretiyle mezun olduğunu, Millî Eğitim Bakanlığının ise bu diplomasını «dört yıllık yüksek öğrenim yapmış» olarak değerlendirip doktorasını tanımadığını ileri sürerek bu husustaki işlemin iptalini istemiş, 6 ncı Daire Kurulu ise aynen «.... mübrez vesikalara nazaran İtalya'da lisans tahsili ile doktora tahsilinin mezcedilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Davacı dört yıllık tahsilini yapmak ve doktora tezini müdafaa etmek suretiyle İtalya'da Firenze Üniversitesi Ziraat Fakültesinden mezun olmuş ve doktor ünvanını kazanmış bulunmaktadır» gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline oybirliğiyle karar vermiştir. Kararın düzeltilmesi yoluna da gidilmemiştir.

2 — 12 nci Dairenin 7/2/1966 gün ve 1966/186 esas ve 1966/368 sayılı kararına ait dosyada da davacı, İtalya'da Messina Üniversitesinde eczacılık tahsili yaparak doktor eczacı olarak mezun olduğundan bahisle bu doktorasını kabul etmeyen Millî Eğitim Bakanlığı işleminin iptalini istemiş isede, 12 nci Daire İtalya'da Messine Üniversitesinde yapılan dört yıllık tahsilin bitimi sırasında, yüksek tahsil diplomasıyla birlikte tez yaparak alınan doktor ünvanının 4936 ve 3656 sayılı ka-

nunların tarifine tekabül etmediği, Türk Üniversitelerindeki mezuniyet tezine benzer bir durum arzettiği....» gerekçesiyle ve oyçokluğu ile davanın reddine karar vermiş, yapılan tashihi karar talebi de reddolunmuştur.

3 — 12 nci Dairenin 26/12/1968 gün ve 1967/242 esas ve 1968/2466 sayılı kararının konusu da aynı olup, İtalya'nın Floransa Üniversitesi Ziraat Fakültesinden, doktor ünvanını da alarak mezun olan davacının doktora diplomasının Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilmemesi üzerine açmış olduğu dava bidayeten kabul edilip işlem 20/12/1966 gün ve 1966/2632 esas ve 1966/3551 sayılı kararla iptal olunmuşsa da bilâhare davalı Bakanlıkca yapılan kararın düzeltilmesi isteğini kabul eden 12 nci Daire «4936 sayılı Üniversiteler Kanunun 18 inci maddesine göre doktor ünvanı, bir yüksek tahsil diplomasından sonra yapılan doktora istinaden ihraz edilebilir.

3656 sayılı Kanunun 3 üncü maddesindeki hükme göre doktor ünvanının ve bundan doğacak hakların kazanılması için bir mektep tahsilini ikmal ve diploma istihsal eyledikten sonra yurtta veya yurt haricinde ayrıca doktora tahsilini yaparak muayyen tezini kabul ettirmiş olmak lâzımdır. İtalya'da Floransa Üniversitesi Ziraat Fakültesinde yapılan dört yıllık tahsilin bitimi sırasında, yüksek tahsil diplomasıyla birlikte tez yaparak alınan doktor ünvanının kanunun tarifine tekabül etmediği ve Türk Üniversitelerindeki mezuniyet tezine benzer bir durum arzettiği....» gerekçesiyle davanın reddine oyçokluğuyla karar vermiştir.

4 — 12 nci Dairenin 14/11/1966 gün ve 1966/296 esas ve 1966/3136 sayılı kararıyla ilgili dosyada da davacı, İtalya'nın Milano Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesini aynı zamanda doktora diplomasını da ihraz cylemek suretiyle bitirdiğini, bu şekilde elde edilen doktorasını kabul etmeyen Millî Eğitim Bakanlığı işleminin iptalini istemektedir.

12 nci Daire Mühendislik ve Mimarlık hakkındaki 3458 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan «mühendislik ve mimarlık tahsilini gösteren Türk ve ecnebi yüksek mekteplerinde carî usullere göre doktora imtihanını vererek buna mahsus diplomayı almış olanlar doktor ünvanını taşırlar» hükmüne istinaden dava konusu işlemin iptaline oybirliğiyle karar vermiştir.

Bu karara karşı düzeltme talebinde bulunulmamıştır.

Başkanunsözcüsü, bazı üniversitelerde doktoranın lisansla birlikte yapılabildiğini, önceden bir lisans diploması ihraz olunmadan yapılmış olan doktoranın tanınmayacağı yolundaki düşünüş tarzının, yabancı üniversitelerden verilmiş olan doktora diplomalarını kıymetten

düşürmek ve bu ünvanları vermek yetkisini haiz olan üniversitelerin bu konudaki yetkilerini tanımamak sonucunu doğuracağını beyanla içtihadın, 12 nci Dairenin 14/11/1966 gün ve 1966/296 esas sayılı kararı ile 6 ncı Dairenin 21/11/1958 günlü ve 1957/3741 esas sayılı kararları dairesinde birleştirilmesi düşüncesinde bulunmaktadır.

12 nci Dairenin 1966/3136 sayılı kararı, ayrı bir kanun hükmüne istinat ettirilmiş olması bakımından bu karar hariç diğer kararlar arasında 521 sayılı Danıştay Kanunun 45 nci maddesine göre içtihadın birleştirilmesini gerektirir mahiyette aykırılık bulunduğu oybirliğiyle karar verildikten sonra işin esası incelendi :

4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değiştirilen 18 inci maddesinde; (Üniversite doçentliği imtihanına girebilmek için adaydan Devlet memurlarında aranan genel şartlardan başka şunlar istenir :

a) Öğretim görevi alacağı bilim koluyla ilgili bir yüksek öğretim diplomasından başka, memlekette üniversite bilim doktorası yapmış bulunmak veya yabancı memleketlerde almış olduğu doktora diploması Millî Eğitim Bakanlığı tarafından usulüne göre onanmış bulunmak...) hükmü yer almış, 3656 sayılı Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair kanunun 3 üncü maddesi de, (yüksek bir mektep tahsilini ikmal ve diploma istihsal eyledikten sonra yurttan veya yurt haricinde ayrıca doktora tahsilini yaparak muayyen tezini kabul ettirmiş ve buna ait vesikayı da Maarif Vekâletine tasdik ettirmiş olanlar girebilecekleri derecenin bir derece yükseğine alınabilirler.) hükmüne yer vermiş bulunmaktadır.

Sonradan yürürlüğe giren ve bu 3656 sayılı Kanunun pek çok hükümlerini ortadan kaldıran 657 sayılı Kanunun 1327 sayılı Kanunla değişik 36 ncı maddesinin b ve c fıkralarında ise şu hükümler bulunmaktadır :

b) Yüksek öğrenimlerini tamamladıktan sonra Devlet memurluğuna girmeden önce yüksek öğrenim üstü uzmanlık öğrenimi görenlerin başarıyla tamamladıkları her öğrenim yılı için kademe ilerlemesi, tıpta uzmanlık belgesi alanlarla diğer öğrenim dallarında doktora yapanlara bir derece yükselmesi uygulanır.

c) Devlet memurluğu sırasında yüksek öğrenim üstü uzmanlık öğrenimi tamamlayanlara bir, tıpta uzmanlık belgesi alanlarla diğer öğrenim dallarında doktora yapanlara iki kademe ilerlemesi uygulanır.

Sözü geçen bu kanuna yine 1327 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 29 uncu maddede de (yüksek öğrenimlerini tamamladıktan sonra Devlet memurluğuna girmeden önce kendi meslek sahalarında doktora yapmış olanlardan bu öğrenimleri dolayısıyla kıdem almamış olanlarla, Devlet memurluğu sırasında ücretsiz izin almak suretiyle kendi meslek sahalarında doktora yapmış olup ücretsiz izin süresince kıdemleri ilerlemiş olanlara, intibaklarında bir derece yükselmesi uygulanır.) denilmektedir.

Bu hükümler karşısında görüldüğü kanun koyucu bir doktora diplomasının her şeyden önce bir lisans diplomasına dayalı bulunmasını, bir yüksek okul diploması istihsal olunduktan sonra doktora diploması alınmasını öngörmekte, lisans süresi içerisinde ve lisansla bir-

likte alınan doktora diplomalarını kabul etmemektedir. Bir kimsenin yapmış olduğu doktoranın kabulü o kimsenin daha önce bir yüksek okul diploması almış olması şartına bağlı bulunmaktadır. Gerçekten doktoranın, gerek akademik bir ünvan olarak kullanılması ve gerekse bu ünvana bağlı bir takım hakların kazanılmasına imkân sağlaması bakımından, normal yüksek tahsil süresinden farklı ve fazla bir öğrenim sonunda elde edilmiş olması gereklidir.

Bir yüksek okulu ikmal edenle ayrıca doktora yapmış olanlar arasında tabi olacakları statü bakımından bir ayrıcalık bulunması, ancak doktoranın, bir yüksek okulun bitirilmesinden sonra yapılmış olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenledir ki bir yüksek tahsil süresi içerisinde ve bu tahsille birlikte yapılan doktoranın, yukarıya alınan bu kanun hükümleri karşısında müstakil bir doktora diploması olarak kabulü mümkün değildir.

Hernekadar İtalyan Üniversitelerinde carî olan usule göre orada doktoranın yüksek tahsil süresi içerisinde yapılmakta olduğu, başka türlü doktora yapma olanının bulunmadığı ileri sürülmekte ise de, bu şekilde alınan doktora diplomalarının muadeletinin Millî Eğitim Bakanlığınca kabul ve tasdiki ancak kanunlarımızın buna imkân vermesine bağlı bulunmaktadır. Bakanlık bu yolda bir işlem tesis ederken tabiatıyla yukarıda anılan 4936 sayılı üniversiteler Kanununun 18 inci maddesi ile hadise tarihi itibarıyla 3656 sayılı Kanunla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 36 ve ek geçici 29 uncu maddelerini gözönünde tutmak zorunluğunda kalacaktır. Bu hükümler ise görüldüğü üzere İtalyan Üniversitelerinden mezuniyet diplomasıyla birlikte alınan ve adına «Laurea» denilen diplomaların bir doktora diploması olarak kabulüne imkân vermemektedir.

Kaldığı İtalyan Üniversitelerinden yüksek öğrenim süresi içerisinde alınan bu doktora diplomalarının gerçek anlamda bir doktora diploması olarak diğer yabancı memleketlerde kabul olunmadığı elde bulunan dosyalar içerisindeki resmî belgelerden anlaşılmaktadır. Üniversitemizce de bu diplomalar doktora diploması olarak kabul olunmamakta ve bu husus muhtelif Fakülte Yönetim Kurulu kararlarında açıkça belirtilmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan bir yüksek öğrenimi İtalya'da ikmal eden aynı süre içerisinde doktora diplomasını da elde etme imkânına sahip bulunacak, Türkiye'de ise doktora diploması alabilmek için aynı süreli bu yüksek öğrenimden sonra ayrıca bir öğrenim ve çalışma yapılması gerekecektir ki bu da hak ve menfaatlere müstahak olma yönünden bulunması zaruri eşitliği ortadan kaldırmış olacaktır. Diğer bir deyimle lisansla birlikte yapılan doktoranın kabulü halinde muadelet, İtalya'da doktora yapanlar lehine bozulmuş Türkiye'de doktora yapanlara razı olan hiç değilse süre yönünden bir farklılık yaratılmış bulunacaktır. Şüphesiz böyle bir eşitsizliğe yol açan bu halin kanunlarımız bakımından himayesi mümkün değildir.

Bu nedenlerle İtalya'da yüksek öğrenimle birlikte ve bu öğrenim süresi içerisinde yapılan doktoranın Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilmemesi, mevzuatımıza ve umumî hukuk esâslarına daha uygun olmakla içtihadın 12 nci Dairenin bu yoldaki 7/2/1966 gün ve 1966/368 sayılı kararıyla 26/12/1968 gün ve 1968/2466 sayılı kararları veçhile birleştirilmesine 11.3.1972 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YÖNETMELİK

Ege Üniversitesi Rektörlüğünden :

Mühendislik Bilimleri Fakültesi Lisans Kademesi Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin, Fakülteye bağlı, kurumlarda da uygulanmasına dair ek Yönetmelik

Madde 1 — Bu Yönetmelikte yer alan hükümler Mühendislik Bilimleri Fakültesine bağlı öğretim kurumlarında da aynen uygulanır. Fakülteye bağlı öğretim kurumlarında kürsülere verilen yetkiler Bölümler, Fakülte Yönetim Kuruluna verilen yetkiler ilgili kurumların Yönetim Kurulunca yürütülür.

Madde 2 — a) Mimarlık Bölümünde açılan Proje, tarasım derslerinden başarı notu yıl içi çalışmalarına göre verilir. Başarısız öğrenciler dersin açıldığı yarıyılta tekrar ederler.

Madde 3 — Bu Yönetmeliğe göre Mimarlık öğrenimi yapanlara mimar ünvanı verilir.

Madde 4 — Fakülteye bağlı kuruluşlarda yürütülen akşam öğrenimini bu Yönetmelikçe ön görülen öğretimin 5 yılda yapılması suretiyle düzenlenir.

Geçici Madde 1 — 1972-1973 ders yılında Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Tekstil bölümüne kayıt olunan öğrenciler 2 yarı yıllık stajdan sonra bu Yönetmelik hükümlerine göre öğrenimlerine devam ederler.

Geçici Madde 2 — 1472 sayılı Kanuna göre yürütülen öğretimde bu kanun ve buna dayanan mevzuat hükümleri saklıdır. Ancak, 1971-1972 ders yılından itibaren Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okuluna kaydını yaptıran öğrencilere bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Madde 5 — Bu ek Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6 — Bu ek Yönetmeliği Mühendislik Bilimleri Fakültesi Dekanı yürütür.